

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 105/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. Č., t. č. vo väzbe, zastúpenej advokátom JUDr. Š. J., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tpo 3/2012 z 1. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. Č. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2012 doručená sťažnosť Ing. Ľ. Č., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 3/2012 z 1. februára 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola vzatá do väzby uznesením sudcu Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) 17. októbra 2011 z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Dňa 2. decembra 2011 podala na Krajskej prokuratúre v K. žiadosť o prepustenie z väzby s ponukou písomného sľubu, ako aj možnosti nahradenia väzby peňažnou zárukou. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 67/2011 22. decembra 2011 zamietol jej žiadosť a neprijal písomný sľub. Krajský súd konajúc o sťažnosti proti uvedenému rozhodnutiu uznesením z 1. februára 2012 jej sťažnosť zamietol ako nedôvodnú. Sťažovateľka tvrdí, že okresnému súdu ponúkla ako alternatívu možnosť nahradenia väzby peňažnou zárukou, ktorú by zaplatil jej otec, alebo nahradenie väzby písomným sľubom. Obidva súdy sa nezaoberali a nerozhodli o možnosti nahradenia väzby peňažnou zárukou z jej strany, a tým porušili ustanovenie § 192 ods. 1 Trestného poriadku a nezohľadnili v trestnom konaní princíp právnej istoty. Ak krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu nerozhodol o nahradení väzby ponúknutou peňažnou zárukou, porušil jej právo na slobodu. Na základe uvedeného preto žiada, aby ústavný súd vo veci vydal tento nálež:

„1) Základné právo Ing. L. Č., bytom K., t. č. vo väzbe, na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tpo 3/2012 zo dňa 1.2.2012 porušené bolo.

2) Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Tpo 3/2012 zo dňa 1.2.2012 sa zrušuje a Krajskému súdu v Košiciach sa prikazuje, aby Ing. L. Č. neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

3) Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť Ing. L. Č. trovy konania vo výške 269,58 EUR na účet jej právneho zástupcu JUDr. Š. J. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 67/2011 z 22. decembra 2011 podala sťažnosť krajskému súdu. Túto sťažnosť podala čo do rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby a čo do rozhodnutia súdu o neprijatí písomného sľubu, nie však pokiaľ išlo o rozhodnutie okresného súdu v tej časti, v ktorej nerozhodol o peňažnej záruke.

Sťažovateľka tvrdila, že postupom všeobecných súdov bola pozbavená ochrany v trestnom konaní v celom rozsahu ňou podanej žiadosti.

Sťažovateľke však toto právo ochrany nebolo odňaté krajským súdom. Mohla totiž napadnúť opravným prostriedkom rozhodnutie okresného súdu v sťažnosti podanej ústavnému súdu aj v napadnutej časti, teda pokiaľ nerozhodol okresný súd o ponúknutej peňažnej záruke, čo však neurobila.

Možno z toho urobiť záver, že sťažovateľka nevyčerpala sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytuje a na ktorého použitie bola oprávnená podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku. Preto treba sťažnosť považovať na neprípustnú.

Sťažnosť treba považovať aj za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podstatou sťažnosti je námietka sťažovateľky, že krajský súd nerozhodol o jej návrhu nahradiť väzbu peňažnou zárukou podľa § 81 Trestného poriadku, ktorú by zaplatil jej otec.

Z obsahu predloženej žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby je zrejmé, že navrhovala nahradiť väzbu aj prijatím peňažnej záruky. Okresný súd 22. decembra 2011 o väzbe rozhodol tak, že žiadosť zamietol a neprijal písomný sľub sťažovateľky ako náhradu za väzbu. Sťažovateľka podala sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu, v ktorej však nenamieta to, že okresný súd nerozhodol o peňažnej záruke, ale namietala iba dôvody väzby a možnosť nahradiť väzbu písomným sľubom. Krajský súd uznesením z 1. februára 2012 zamietol sťažnosť sťažovateľky. V dôvodoch rozhodnutia uvádza, že sa zaoberal

sťažnosťou v rozsahu, ako bola podaná. Nezaoberal sa teda tým, že súd prvého stupňa nerozhodol o možnosti peňažnej záruky ako náhrady za väzbu.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Uvedené ustanovenie má charakter revízneho princípu a obmedzuje sa na preskúmanie len tých výrokov, proti ktorým bola podaná sťažnosť, s výnimkou, že odvolací súd musí prihliadnuť aj na chyby, ktoré síce odvolaním neboli vytýkané, ale ktoré sú takej povahy, že by odôvodňovali podanie mimoriadneho opravného prostriedku. V danej veci prihliadnuc na ustanovenie § 316 ods. 3 Trestného poriadku nešlo o takýto prípad. Pokiaľ teda odvolací súd vychádzal len z dôvodov výslovne uvedených v sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, postupoval v súlade so zákonom.

Preskúmanie uznesenia krajského súdu ústavným súdom nepreukázalo, že by boli porušené garancie a záruky poskytnuté ústavou a medzinárodnou zmluvou pre spravodlivý proces.

K porušeniu ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu, resp. analogického práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru by mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, ak by tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť na súde svoje právo na všeobecnom súde (II. ÚS 8/01), ale aj tým, ak by tento súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (I. ÚS 241/07), alebo vtedy, ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil žiadnu z týchto okolností a ani skutočnosť, na základe ktorej by mohol konštatovať, že napadnutým uznesením krajského súdu boli porušené práva sťažovateľky. Sťažovateľka si musela byť vedomá toho, že okresný súd sa nezaoberal alternatívou možnosti nahradenia väzby peňažnou zárukou, a o takom návrhu nerozhodol. V takom prípade mala túto skutočnosť napadnúť výslovne v sťažnosti. V takej situácii by sa krajský súd musel zaoberať aj touto námietkou. Je však nesporné, že sťažovateľka túto skutočnosť v písomných dôvodoch sťažnosti neuviedla.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2012